

Šolske potrebščine Marija Tičar

vseh vrst priporočaj cenj. učiteljstvu in sl. šolskim vodstvom

trgovina s papirjem in galanterijo

Ljubljana, Sv. Petra cesta šte. 26

(nasproti „Zlate kaplje“)

Zaloga Grubbauerjevih in Slatnarjevih zvezkov ter vseh priprav za obrtno-nadaljevalne šole.

Cene nizke!

Postrežba točna!

v mestni kuriji Radovljica-Kamnik-Tržič je zmagal kandidat S. L. S. dr. Vinko Gregorič s 362 glasovi proti nar. napr. kandidatu notarju Marinčiču, ki je dobil 200 glasov. Dosedaj je bil ta mandat v naprednih rokah. Zmagaja S. L. S. je bila že vnaprej zagotovljena, ker je zaradi izpremenjene deželnozborskega volilnega reda prišlo v to mestno kurijo okoli 200 kmečkih glasov.

* **Goriški deželni zbor.** Z Dunaja poročajo, da se pogajanja med slov. in laškimi klerikalci glede dež. zbora še vršijo, razbila pa da se je zahteva slov. klerikalcev, da bi imeli iz svoje srede deželnega glavarja. — Centralna vlada je deželni zbor razpustila.

* **Edino pravo!** V čeških listih čitamo, da je izvrševalni odbor češke krščansko-socialne stranke (frakcija bratov Myslivec) sklenil, da — preneha. To je bilo edino pametno, kar je mogel storiti. Ta stranka je namreč temeljila na programu dunajskih krščanskih socialcev in se je v tej stranki tudi uveljavljala. Čehi niso Slovenci in češke razmere niso slovenske razmere. Po nemškonskonalnih orgijah dunajskih krščanskih socialcev, po njihovem divjanju proti češkim šolam in celo proti verskim potrebam dunajskih Čehov je v češki javnosti nemožen, kdor bi ostal v kakršnemkoli kontaktu s takimi, pa bilo tudi »krščanskimi« sovravniki češkega imena. Brata Misevec vesta to in zato je smatrati njih korak kakor čin modrega in previdnega egoizma. Tako »krščanstvo«, ki ne pozna pravičnosti, vstrpljivosti, tolerance in ljubezni! Mogoče je le na Dunaju in na — Kranjskem.

* **300 milijonov** vrnjenosedaj mobilizacija v Bosni in Galiciji.

* **Pomnožitev vojaštva v Nemčiji in Rusiji.** Po novi vojaški postavi pomnoži Nemčija svoje vojaštvo za 4000 častnikov, 15.000 podčastn. in 117.000 mož. Rusija pa pomnoži še letošnje jesen število svojega vojaštva za 115.000 mož.

* **Iz Pariza** javlja Agence Havas, da zbuja med prebivalstvom posebno pozornost obvestilo vlade, da hoče na javnih ljudskih šolah pouk v veronauku fakultativno urediti.

* **Na znanje** misli uvesti avstrijska država z letom 1917 monopol, s čimer bi se države finančne razmere reorganizirale.

* **Pastirski list škofa v Cremoni** obrača ta čas pozornost javnosti nase. V istem pravi 80letni starček škof Bonomelli med drugim: na božanstvo v cerkvi se je tekom časa nabralo mnogo govora, da celo dosti nesnage, da je čisti izvir evangelijskega skaljen po človeški roki. Nadalje omeji Bonomelli nezmotljivost papeža v zadevah cerkvene politike. Verniki ne smejo zavrnjati cerkve s politiko njenih voditeljskih organov. Dogmam se moramo pokoriti, ker so od Boga, v ostalem pa naj vlada prostost, osobito med laiki! Kleriki se vojske s posebno disciplino. Kar se tiče dalje sovrastva med cerkvijo in državo (Italijo), pravi dalje pastirski list, to dostikrat povzroča, da se človek za oba faktora ne more navdušiti. Škoda od tega imata cerkev. Kdo je tega kriv, škof noče povedati, ker ve, da bi povedano moral tišočkati ponoviti... Nezadovoljni elementi v Vatikanu zahtevajo nad škofovim izobčeneje.

* **Odprava tlačanstva v Rusiji.** Dan 3. marca je za življenje Rusije zgodovinskega pomena. Za vladanja carja Aleksandra II. je bila izvedena v Rusiji velika socialna reforma: odprava tlačanstva. To se je zgodilo dne 3. marca 1861. Aleksander II. je izvedel to modro reformo, vedoč, da s tem izzove proti sebi tako plemstvo kakor veliko posestvo. Ali kakor vladar moderne dobe je hotel rajši posnemati zgled napredka zapadnih držav ter dvigniti kulturno in socialno milijone ruskega kmetstva, nego da bi ustreljal egoizmu kmetih posestnikov. S tem svojim delom je Aleksander II. zaslužil, da ga zgodovina ohrani, če ne že kakor velikega, pa vsaj kakor modrega in vestnega vladarja.

* **Jubilej ruske dinastije.** Preteklo je 300 let, odkar vlada mogočno rusko državo danšajna ruska dinastija. V hudih stiskah je bila leta 1613. ruska kraljevina. Poljaki so zasedli Moskvo ter takorekoč že popolnoma uničili rusko državo. Vendar pa se je končno Rusom posrečilo premagati Poljake in jih pognati iz Moskve. Nato je izvolil zbor odposlancev ruskega naroda za vladarja vseh Rusov Mihaela Feodoroviča iz hiše Romanovov, ki še da-

nes vladajo mogočno Rusijo. Pod to rusko dinastijo se je Rusija mogočno razvijala. Iz majhnih početkov se je razvila država ki sega dandanes od Baltičkega morja do Tihega morja. Ruski glas upoštevajo vse velesile. Da je napredovala Rusija v teh letih mogočno tudi na kulturnem polju, o tem pričajo imena Turgenjev, Dostojevski, Tolstoj itd., dela so že skupna last vseh kulturnih narodov. Tudi na gospodarskem polju je Rusija dokaj napredovala. Seveda ta vsestranski napredek ni izključna zasluga ruskih vladarjev, ampak je posledica telesne in duševne moči ruskega naroda. Vendar pa je zgodovinska resnica, da so bili za napredek ruske države nekateri vladarji odločilni. Pomislimo le na Petra Velikega, Katarino II., Nikolaja I., Aleksandra II. Sedanji car Nikolaj II. je proslavil tristoletni jubilej svoje dinastije z raznimi dobrodelnimi ustanovami — izdal je v ta namen nad 70 milijonov rubljev. Upajmo, da bo imel ta jubilej tudi za našo monarhijo blagodejne posledice, da se napete razmere med državami kmalu ublaže. Prvi vidni znaki izboljšanih razmer bi bil odpust rezervistov, ki ga tako željno pričakujejo vsi narodi v monarhiji.

Obrambni vestnik.

— **Karel Rozina, znani tajnik c. kr. okrajnega šolskega sveta** v Gorici, je izginil in z njim baje tudi nekaj sto denarja. Do sedaj ni za njim nikakega sledu. Pustil je soprogo s štirimi otroki popolnoma na suhem brez denarja. Mož je živel po kavalirsko več na lovu in pri igranju nego v pisarni. Doma je z Dolenjskega in svak bivšega deželnega glavarja Sukljeta. Pravi, da je bil kvitiran nadporočnik, a ker je bil v sovrastvu z dvornim svetnikom, so ga sprejeli v službo, ki bi morala biti **podeljena ljudskošolskemu učitelju.** — »Gorica in «Primorski list» imenujeta ubeglega Rozino zaščitnika liberalnega bčiteljstva in spravljata z njim v stik tudi člane prejšnjega »naprednega« c. kr. okr. šolskega sveta. Učiteljstvo zavrača ta napad, ker ve, da ni bil Rozina drugega nego sportni lovec z vsemi lovskimi strastmi in prijatelj šumnih zabav s polnimi kozarci. Učiteljstvo mu je bilo deseta briga in to liberalno kakor klerikalno. Bil je pač pravi tip oficirja-dobroživca. Družino je vzgojil v italijanskem zapredku, kar zopet dokazuje njegov »naprednost«. Tam sem doma, kjer se dobro živi, je bilo njegovo načelo, ki ugaja pač vsem liberalnim in klerikalnim koritarjem. Napredni učitelji pa hočemo ostati značaj!

Kranjske vesti.

— **Monsignore Tomo Zupan.** Danes obhaja petdesetletnico svojega mašništva monsignore Tomo Zupan. Rodi se je 21. dec. 1839 v Smokuču v Ljubljani je pohajal v normalno in gimnazijo, ki jo je dovršil z odličnim uspehom. V mašnika je bil posvečen 14. marca 1863 ter postal prefek v Alojzijevišču in suplent na gimnaziji v Ljubljani. Od l. 1868 do 1879 je deloval kot katehet na nižji gimnaziji v Kranju, nato pa je prišel zopet na ljubljansko gimnazijo. S šolskim letom 1904/5 je stopil v zaslužni pokoj po 41letnem zvestem službovanju v šoli. L. 1881 je postal vodja Alojzijevišča, leto pozneje pa član deželnega šolskega sveta; l. 1886 so ga pa izvolili za prvomestnika Družbe sv. Cirila in Metoda, ki ji je načeloval nad 20 let. Od 1885 do 1891 je deloval v občinskem odboru mesta Ljubljane. Zgodaj se je oglašil na slovstvenem polju. Sodeloval je pri Vodnikovem Albumu (1869), pisal pridige za Einspielerjev list »Slovenski prijatelj«, objavljajl članke v »Zgodnji Danici«, ki jo je zadnja leta celo urejeval; za izvestje gimnazije v Kranju je sestavljal dva zanimiva zgodovinska spisa »Cerkve sv. Klemenca in sv. Ingenuina in Albinina«, 1871, in »Črtice iz življenja dveh kranjskih rojakov«, 1874. V »Ljubljanskem Zvonu« je s pesniškim zanosom popisal Prešernovo mladost. Za knjižnico Družbe sv. Cirila in Metoda je sestavljal navdušen slavosten spis »Naš cesar Franc Josip I.« L. 1905 je izdal svoje krasne »Propovedi«. Kot pisatelj se Zupan odlikuje po markantnem slogu. Kot dolgoletni učitelj je mladino vsekdar vnelal za učitelja in blago ter netil v njej domovinsko ljubezen. Kot predsednik Družbe sv. Cirila in Metoda si je pridobil velikih zaslug za razvoj sloven-

skega šolstva. Kot vnet čestilec Prešernov nam je pojasnil marsikatero stvar iz njegovega življenja in delovanja in ustanovil na svojem domu na Okroglem naravnost »Prešernov muzej«. Tega odličnega moža je škof dr. Jan. Zlatoust Pogačar leta 1882. imenoval za pravega konzistorialnega svetnika, papež Leon XIII. mu je podelil l. 1899. čast svojega tajnega komornika z naslovom monsignore in cesar ga je odlikoval s Franc-Jožefovim viteškim redom. Naša želja je, da nam monsignore Zupan ostane še mnogo let čil in zdrav, da nam pokloni še dve knjigi, ki ju smatra za svoje življenjsko nalogo namreč živitopis blagega škofa Pogačarja in živitopis pesnika Prešerna.

— **Ljubljansko učiteljsko društvo** vabi tem potom svoje p. n. člane na redni občni zbor, ki bo v sredo, dne 19. marca, ob enajstih dopoldne, v Učiteljski tiskarni, z običajnim dnevnim redom.

Ljubljana, 8. marca 1913.

J. Dimnik, t. č. predsednik.

V. Sadar, t. č. tajnik.

— **Ljudsko šolstvo.** Imenovani so: Ivana Zupanc-Bregar, Velike Poljane; Ana Somrak, Vel. Lašče; J. Ferjan (nadučitelj) in E. Zupančič, Dvor; Marija Kramer, Igavas pri Ložu; Jož. Jalen, Koroška Bela; Vrhinja Suša, Kranjska gora; M. Veselič, Zofija pri Vipavi; Roza Pichler, Rateče; Jožef Verbič (nadučitelj) in Matilda Jager-Verbič, Dol. Karteljevo; Frančiška Gabrovšek, Hotedružica; Viktor Sotter, Igavas. — Nadučitelj Fer. Kalinger v Tržiču je dobil naslov ravnatelja.

— **Srednješolstvo.** Stalno je nameščen dr. Valentin Eucher na c. kr. višji realki v Ljubljani.

— **Umrl je** po kratki boleznj strokovni učitelj kmetijske šole na Grmu Anton Planinšek v bolnišnici usmiljenih bratov v Kandijah pri Novem mestu. Pred nastopom službe na Grmu je bil pokojni tudi nekaj časa popotni učitelj za kmetijstvo v Sežani. Blag mu spomin!

— **Knezoškoijska zasebna gimnazija v Št. Vidu** je dobila za leto 1912/13 pravico javnosti in pravico, da sme izdajati državnoveljavna zrelostna izpričevala.

— **Umrl je** dne 8. t. m. tov. Edmund Lachainer, strokovni učitelj na meščanski šoli v Postojni. Bil je blaga in poštena duša. Naj v miru počiva!

— **Südmarka na Kočevskem.** Kako nemško brambno društvo Südmarka dela in koliko naredi za ponemčurjenje Slovencev na Kočevskem, je razvidno iz sledečega: Neki nemški posestnik iz Spodnjega Loga je prosil pri Südmarki 50 K podpore, da bi mogel plačati obresti. Südmarka mu je dala podporo v celem zaprosenem znesku. Dalje je dala centralno vodstvo Südmarke podružnici v Kočevju na razpolago 2000 K za pokritje nujnih narodnostnih potreb in je obljubilo še nadaljne dotacije. Mimogrede omenjamo subvencijo Südmarke, ki jo je dala podružnici Kmetijske družbe v Kočevju v znesku 600 kron. Nemški Schulverein je dal v zadnjih štirih tednih nad 600 K podpore za nemške učitelje in za nemške šole na Kočevskem. — Südmarka je razposlala po občinskem uradu mesta Kočevje na vse kočevske nemške občinske uradne poziv, da poročajo, koliko nemških posestev je v zadnjih desetih letih prešlo v slovenske roke.

Štajerske vesti.

— **Iz šole.** Na štirirazredni mešani ljudski šoli, III. plač. razred, v Majšpergu pri Ptujju je razpisano mesto učiteljice. — Na dvorazredni ljudski šoli pri Sv. Venčeslavu pri Slov. Bistrici, II. plač. razred, je razpisano definitivno mesto učitelja. Prošnje do 25. marca. — Na triirazrednici v Rogaski Slatini, I. plač. razred je razpisano mesto učitelja in učiteljice. Prošnje do 31. marca. — Provizorična učiteljica v Trbovljah-Vode, Marija Lipovšek, je imenovana za definitivno učiteljico istotam.

— **Ravnateljstvo deželne gluho-nemnice v Gradcu** razpošilja vsako leto ta čas pozive vsem šolskim vodstvom — seveda samo v nemškem jeziku — na naznanjajo gluho-nemne otroke, ki so to in to leto rojeni, iz dotičnih šolskih okolišev. V pozivih so dnevi preizkušnje za take otroke za Gradec določeni za datum, dočim se za gornji in spodnji Štajer naznanjajo po časnikih tako čas, kakor tudi kraj vzprejemnih izpitov. To postopanje

je očitno jako nerodno, zakaj šolski voditelji, oziroma prizadete stranke vendar ne morejo od tega časa naprej vsak dan po časnikih iztikati za tem naznanilom, vprašanje je le pa še, ali ima stranka vobče kak časnik in ali tudi vsi na Štajerskem izhajajoči časniki dotično naznanilo prinesejo. Sicer pa ta deželni, torej za obe narodnosti v deželi določeni zavod nima za nas Slovence prav nobenega pomena, ker je pouk tudi za slovensko dečo nemški. To stvar urediti, je dolžnost naših slovenskih deželnih poslancev.

— **Deželni šolski svet štajerski** naznanja, da se bodo letos vršile uradne okrajne učiteljske konference; kakor znano, jih lani ni bilo.

— **Mal popravek.** »Tovarišev« korektor (naj mi odpusti tukjo!) mora biti stražanski jurist (zopet tukja!) Prosim, brez zamere!) V Fischerjevem nekrologu (presneta tukja!) sem zapisal, da sem prišel iz zaprtega hrastniškega »grabna«; a on mi popravi tako, da sem prišel iz zaprtega hrastniškega jarka. V Hrastniku je res več zaprtih jarkov, ki smo jih nekdanji kot pristni rudarski paglavci radi oblažili; toda iz takega jarka jaz nisem prišel, ampak iz ljubega mi zakajenega hrastniškega »grabna« ali recimo, iz hrastniške dolinice, a iz jarka pa ne! Franc Brinar.

— **Učiteljski krožek** je priredilo svetinjsko, runečko in miklavčevsko učiteljstvo v nedeljo, 2. marca, v gostilnici Petovar in Rajh v Jeruzalemu, obenem pa smo obhajali odhodno toev. Franca Karbaša, ki nas vrkatkem zapusti. Kot goste smo imeli priliko pozdraviti iskrene prijatelje šole in učiteljstva, gg. St. Simonič in Iv. Rana, obč. iz Ivanjkevec. Pomenič nas je tudi naš rojak g. I. Zabavnik, vinarski nadzornik iz Trsta. Svojo odsotnost so opravičili učiteljica ga. A. Trstenjakova, nadučiteljica M. Salamun in šolski ogle-da g. L. Petovar, kar smo vzeli z obžalovanjem za znanje. Vrsto govorov je otvoril tov. L. Šijanec, poudarjajoč, da so taki učiteljski sestanki v sedanjih vlekritičnih časih, ko smo takorekoč navezani sami nase, vlevažni in potrebni, ker nam nudijo priliko, da se v prijateljskem razgovoru pomenu o naših težnjah ter neprisljuno razmotrivamo najrazličnejša stanovska in druga vprašanja. Tov. Fridolin Čokl iz Armeča je za tem v vznesenih besedah govorel o učiteljski vzajemnosti, v ostalem pa je vztrajno skrbel za humoristični del tega sestanka pa tudi njegov izvrstni pevski organ smo občudovali; posebno so ugajali »Planinski zvoki«. Lepi so bili tudi dueti ge. A. Šijančeve in gđ. Meškove. Preden smo se razhajali, se je v imenu nas vseh poslovila z genljivimi besedami gđ. Grobmanova od poslavljajočega se tov. Karbaša, za kar se je on primerno zahvalil, zatrjujoč, da nas vedno ohrani v dobrem spominu.

Goriške vesti.

— **Razpis gospodinjstva natečaja** na deželni kmetijski šoli v Gorici. Deželni odbor objavlja: Z aprilom t. l. se otvori na deželni kmetijski šoli gospodinjstvi tečaj. Namen tečaja je izobraziti dekleta v racionalnem in cenem gospodinjstvu. V gospodinjstvi tečaj, ki traja 5 mesecev, se sprejmejo dekleta z Goriško-Gradišanskega, ki so dopolnila 16. leto starosti in ki pripadajo kmetiškemu stanu. Obiskovanje tečaja je brezplačno za ubožne družine, proti plačilu pa za tiste, ki so v stanu plačati. Za plačnice se določi prehranitina 20 kron mesečnih. Deželni odbor si pridržuje, da morebiti dovolj obiskovanje tečaja tudi po polovični prehranitvi. Prosilce morajo predložiti prošnje za sprejem v tečaj potom zupanstva na deželni odbor do 26. marca 1913. Prošnje naj se opremijo s: 1. krstnim listom, 2. ljudsko-šolskim izpričevalom, 4. izpričevalom o zdravni telesni konstituciji.

— **Za ravnatelja v osmem činovnem razredu** je imenovan voditelj ekspoziture za profesionalni pouk v Gorici prof. Renato Penso.

— **Pomanjkanje učiteljstva.** V gradiščanskem okraju učiteljstva. V pomanjkanje ljudsko-šolskega učiteljstva. — V Furlaniji je torej pomanjkanje učiteljstva, medtem ko je na sicevski strani dežele mnogo učiteljskih oseb brez službe.

— **Nemci v Gorici** se potegujejo za to, da se c. kr. drž. nemška gimnazija

preustroji v realno gimnazijo; menda hočejo še nekaj več: reformno gimnazijo, korak višje od realne. Pobirali so v ta namen tudi podpise. Dobiti imamo v Gorici pravzaprav dva gimnazijska zavoda: slovenski in italijanski, nemški bi odpadel. Ali nemški zavod treba rešiti, to hočejo Nemci in vlada. Zato naj bo nemški zavod najmodernejši, Italijani imajo razrede realne gimnazije, zadnji pa smo, kot vselej, Slovenci s humanističnim zavodom. Nemci in vlada dobro računajo v prilog nemškemu učnemu zavodu, ki bi tako preustrojen močno udaril zlasti slovenski humanistični gimnazij. Poklicani naši voditelji naj resno premislijo to stvar in stori potrebne korake, da ne bomo trpeli škode! Čas je zadnji.

—g— **Protialkoholno društvo »Sveta vojska« v Tolminu** je imelo v nedeljo, 2. marca, svoj ustanovni občni zbor ob lepi udeležbi. Shoda se je udeležilo tudi vse učiteljstvo. — Ustanovljalo bo novo društvo po vseh vaseh tukajšnjega političnega okraja protialkoholne krajevne skupine, ki bodo imele delokrog nekakih podružnic. Prirejalo bo protialkoholna predavanja in shode ter se posluževalo raznih drugih sredstev pri svojem podrobnem delu.

—g— **Drugi dijaški telovadni nastop** v Trgovskem domu se je sponesel prav dobro. Proste vaje, orodna telovadba, nastop malih s prostimi vajami s palicami in orodno telovadbo; vrsta izbranih telovadcev na bradlji, proste vaje vaditeljskega zbora, zaključna skupina, vse je ugajalo, ker je bilo vse dobro izvedeno. Gojenje telovadbe med dijaki je nekaj res potrebnega v mnogem oziru in se je tako ukorinilo, da bo vedno še napredovalo. Čisti dobiček dobijo: Dijaška kuhinja in goriški visokošolci.

—g— **Narodna prosveta v Gorici** je izposodila v lanskem letu 3191 knjig. V knjižnici je zvezkov 1618. Največ se poslužujejo knjižnice dijaki, pa tudi delavski sloji prihajajo po knjige. Ti slednji zlasti naj bi se knjižnice pridno posluževali.

—g— **Smrtna kosa**, v Lokvi na Krasu je umrl spoštovan mož, veleposestnik Anton Muha. V življenju in gibanju kraškega ljudstva je igral pokojni važno vlogo. Bil je župan v domači občini, deželni poslanec, predsednik kr. šol. sveta, cestnega odbora itd., vedno in povsodi je rajnik deloval za prosep Krasa. Sedaj je legel k počitku v starosti 75 let. Svojo družino je pokojni vzgojil lepo narodno. Pokojni veljak je bil odlikovan z zlatim križcem za zasluge. Naj počiva v miru v domači zemlji, preostalih pa naše sožalje!

Tržaške vesti.

—t— **Pravica javnosti.** Ministrstvo za uk in bogočastje je priredilo dvorazredni slovenski trgovski šoli v Trstu pravico javnosti za šolska leta 1912-1913, 1913-1914 in 1914-1915.

—t— **Koncert naše podružnice »Glasbene Matice«** se vrši začetkom meseca aprila. Vzporedno koncertu je skrbno izbran in se vse točke privkrajno javno izvajajo v Trstu. Posebno opozarjamo na veliko in krasno delo slovenskega skladatelja Antona Foersterja »Turki na Sleivici« za soli, zbor s spremljevanjem orkestra. Naše glasboljubeče občinstvo še danes opozarjamo na ta koncert.

Istrske vesti.

—i— **Sv. Lucija — Piran.** Na C. M. šoli za Istro je nastavljena upokojena učiteljica iz Goriške. Potrdilo, da še živi, mora pa potrditi tudi župni in županski urad. Prvi pač potrjuje redno. Tudi drugi je sedaj od novembra sem leta 1912. potrjeval to slovensko pobotnico. Sedaj pa se je uprl, češ: »Pirano era italiana, come tale esiste, e rimarra«. In niso učiteljici podpisali pobotnice, ki so jo podpisovali za prošle mesece. Gospodje na municipiju v Piranu! Se že še vidimo! Ne bo le za srkomno pobotnico! Izmerili niste svoje okolice in ne prešteli naših ljudi. Pride čas, ko se ustrašite njihovega števila in zlezete v svoj kazino zaradi — svoje nemočil! Mi pa že poiščemo zadoščena za odklonjeni podpis na slovenski pobotnici tudi na municipiju v Piranu.

—i— **Zrtev malomarnosti šolskega zasebnega zavoda.** Minuli teden je umrla še ne 14 let stara Viktorija Leonardisova, nadebudna hčerka tov. G. Leonardisa, nadučitelja v Krvavem potoku v Istri. Dekle, zaupano nekemu znanemu zavodu na Notranjskem, je nevarno obolelo, a vodstvo dotičnega zavoda ni obvestilo staršev, ne verjelo bolnemu dekletu in tudi ni pozvalo zdravnika, ki bi ji prav gotovo rešil življenje, staršem pa prihranil neizmerno bol. Ker se o skrbi gojenk v tem zavodu širijo skoraj neverjetne vesti,

je v interesu gojenk in njihovih staršev, da se javno ožigosa kaj takega. Ko zve mo več pozitivnega, pridemo z vso snovjo na dan! Družini Leonardisovi iskreno sožalje!

—i— **Politiško društvo za Hrvate in Slovence v Istri o vseučiliškem vprašanju.** Odbor tega političnega društva je v svoji zadnji seji v Pazinu sklenil nastopno resolucijo: Odbor političnega društva za Hrvate in Slovence v Istri, priznavajoč italijanskemu kakor vsakemu drugemu narodu v Avstriji popolno pravico do vseučilišča v lastnem jeziku, protestuje najodločneje proti temu, da bi se izključno italijanski zavod brez ozira na avtonomno slovensko prebivalstvo ustanovil v Trstu ali katerikoli mestu avstro-ilirskega Primorja, izraža bratom Slovincem v Trstu popolno solidarnost v tem vprašanju kakor tudi glede njihovih zahtev na šolskem polju v istem mestu, zahteva od merodajnih faktorjev, da že enkrat rešijo po želji Hrvatov in njihovih bratov vprašanje priznavanja naukov, izpitolov in diplom na vseučilišču v Zagrebu, pozivljajoč istodobno vse jugoslovanske poslanca, da nastopijo v parlamentu z najostrejšimi sredstvi proti sramotnemu zavlačevanju tega za Jugoslovane življenjskega vprašanja.

—i— **Iz hrvaško-slovenskega akademičnega društva »Istra«.** Društvena seja se vrši o velikonočnih praznikih. Zato prosimo vse društvene odbornike, da izvole čim prej javiti društvu predsedniku (B. Frančič — Reka p. r.) svojo misel glede kraja in časa, kjer in kdaj naj se vrši ta društvena seja, da se bomo mogli enkrat vsi zbrati. Ker se bodo v tej seji pretresale važne stvari, priporočamo interesantom, da pridejo gotovo. Prosimo nadalje društvene funkcionarje, posebno pa knjižničarja in blagajnika, da izvole do tega roka predložiti društvu predsedniku svoja semestralna poročila. Kraj in čas seje se objavita pozneje.

Splošni vestnik.

V c. kr. mornariško akademijo v Reki se sprejme z začetkom prihodnjega šolskega leta (16. novembra 1913) 55 učenec, med temi 30 brezplačno, 25 pa proti plačilu, v prvi, oziroma drugi letnik. Natančnejši pogoji za sprejem: »Osservatore« št. 52 z dne 4. t. m.

Slike o krvavi dram v milijonarski hiši na Dunaju, kjer je ustrelil odpušeni knjigovodja Altmann svoje 3 svake Bergerje, priobčil je oni teden »Slovenski Ilustrovani Tednik«. Nadalje še priobčuje 19 slik in sicer: Najmlajši avstrijski prestolonaslednik, arnautsko orožje, prva ženska sodnica E. Wilkensova; kolajne na zmagoslavje balkanskih narodov, zimski šport v Bohinju (3 slike), dolina reke Strume v Macedoniji; dirka letala z avtomobilom; umazano perilo »viteških« Madžarov (2 slike); novi poveljnik avstrijske monarhije Haus; starodaven kip, ki je vreden tri milijone; lesni semenj na Cetinju; srbski nar. okraski; revolucija v Mehiki; zmrzla ekspedicija pri Spitzbergih. — Kakor je že iz tega razvidno je vsebina zelo raznovrstna in je »Slovenski Ilustrovani Tednik« zelo zanimiv. Razširjajte ga.

Vabilo

na

občni zbor »Društva sl. učiteljic«

ki se vrši

dne 20. marca 1913 v slov. osemrazrednici pri sv. Jakobu v Ljubljani ob 10. uri dopoldne z običajnim vzporedom.

Poleg tega je na dnevnem redu predavanje iz gospodinjstva in razgovor o draginskih dokladah.

Odbor.

Raznoterosti.

× **Nemški cesar** je zopet eno izgovoril. V svojem nagovoru na agrarne zastopnike cele nemške države je omenil med drugim tudi, da je svojega oskrbnika, s katerim ni bil več zadovoljen, »vun vrgel« (hinaus g'schmissen)! Zaradi te besede so Nemci močno nevoljni, češ, četudi bi kak vladar rad postal popularen, se vendarle naj ne poslužuje, kadar govori kot cesar, prevulgarnih izrazov. Cesar pa je svojega oskrbnika tožil, in je bila 28. februarja 1913 v tej zadevi sodnijska razprava, v kateri je bil cesar s svojo pritožbo zavržen, zaradi česar ostane Hohst še nadaljnih pet let njegov oskrbnik. Cesarjevo gospodarsko oskrbnišvo je bilo namreč mnenja, da se ni treba držati zaradi menjave posesti prej sklenjenih pogojev.

LISTNICA UREDNIŠTVA.

V prihodnji številki pričbimo članek o našem vprašanju v državnem zboru, ki nam ga je napisal g. drž. poslanec dr. Vladimir Ravnihar. Na ta članek opozarjamo že danes.

Uradni razpisi učiteljskih služb.

Št. 593. Kranjsko.

Na dvorazredni šoli v Ratečah na Gorenjskem se bo stalno namestila služba drugega učitelja s postavnimi prejemki in naravnim stanovanjem.

Prosilci, ki v kranjski javni šolski službi še niso stalno nameščeni, morajo z državno-zdravniškim izpričevalom dokazati, da imajo popolno fizično sposobnost za šolsko službo.

Pravilno opremljene prošnje je vložiti predpisanim potom pri podpisnem c. kr. okrajnem šolskem svetu do 6. aprila 1913.

C. kr. okrajni šolski svet v Radovljici, dne 5. marca 1913.

Št. 466.

Na štirirazredni ljudski šoli v Šmartnem pri Litiji se razpisuje s tem učiteljska služba v stalno nameščenje.

Pravilno opremljene prošnje je predložiti semkaj predpisanim potom do 5. aprila 1913.

Prosilci za stalno nameščenje, ki v kranjski javni službi še niso stalno nameščeni, morajo z državno-zdravniškim izpričevalom dokazati, da imajo popolno telesno sposobnost za šolsko službo.

C. kr. okrajni šolski svet v Litiji, dne 3. marca 1913.

Naš denarni zavod

Geslo: Kar plodono se nalažim, v pomoč le sebi podarim.

Hranilnica in posojilnica Učiteljskega konvikta v Ljubljani.

registrirana zadruga s omejenim imetvom.

Promet do konca februarja K 24.506.62.

Uradne ure: Vsak četrtek od 1/2 2.—1/2 3. popoldne in vsako soboto od 6.—7. zvečer.

Naznanilo. Kdor želi od zadruge kakih informacij, naj za odgovor priloži 20 h v poštinih znamkah. Na prošnje brez vpošiljatve navedenih znamk se ne odgovarja.

Jernej Bahovec

naslednik: IVAN GAJŠEK

- trgovina s papirjem -

Sv. Petra cesta št. 2.

priporoča slavnemu učiteljstvu in drugemu občinstvu svojo bogato zalogo

šolskih potrebščin, papirja, zvezkov, šolskih knjig, pisalnega in risalnega orodja, umetnin, trgovskih knjig, razglednic itd.

Snažno se oblači vsa rodovina, ki si naroči zbirko vzorcev iz češke tkalnice

Marije Jirsově

učiteljeve soproge, v Novém Hradku p. Met.

(dobaviteljica dež. osrednje zveze učiteljskih društev v Češkem kraljestvu).

Dobiva se 2—8 m dolgih odrezkov cefira kanafasa, flanele, platna, modrotiska itd. Zavojev 45 m za 18 K, najlepša kvaliteta 40 m za 20 K franko, franko, tudi polovica zavoja za 9, oziroma 10 K.

Blago je stalnobarvno in močne kakovosti. Naročite in ostanite stalni odjemalci. Vzorca blaga zastoja in franko.

Knjigoveznica

Iv. Bonač

Ljubljana, Šelenburgova ul.

priporoča vsakovrstna knjigoveška dela, galanterijo, passepartuje itd. Posebno močna vez za knjižnice in čitalnice.

Cene zmerne, delo solidno.

Tovarna šolskih zvezkov M. Grubbauerja sinovi Linc ob Donavi

priporoča slav. učiteljstvu svoje izvrstne izdelke, posebno zvezke in risanke za ljudske šole. — Zvezki se dobivajo v vseh trgovinah papirnatih stroke v mestu in na deželi.

Solidno delo! Postrežba točna! Dober papir!

Zastopstvo za Kranjsko: Jos. Hočevar, Ljubljana, Dunajska cesta št. 63.

Knjigoveznica

Anton Janežič

Ljubljana

Florijanska ulica 14

se priporoča slav. šolskim vodstvom in gg. učiteljem za izvrševanje vseh v knjigoveško stroko spadajočih del.

Pri večjih naročilih 10% popusta.

Pravkar izišlo in se dobi pri skladatelju v Središču (Štaj.):

Štiri cerkvene pesmi za šolarske sv. maše.

Dvoglasno s spremljevanjem orgel. Uglasbil Ant. Kosi, nadučitelj.

A. Foerster, p. H. Sattner in E. Adamič, ki so te pesmi v rokopisu pregledali, so se izrazili zlasti o narodnem tonu v katerem so pesmi zložene prav pohvalno.

Cena 1 K, s poštnino 5 v več.

AVGUST AGNOLA

Ljubljana, Dunajska cesta 13

— poleg »Figovca« —

priporoča svojo veliko zalogo stekla, porcelana, petrolejnih svetilk, ogledal, okvirov, šip itd. Tintnike za šolske klopi, aparate za fizikalne poizkušnje.

Prevzema vsakovrstna stek arska dela, tudi nova šolska poslopja
... tudi nova šolska poslopja
... na deželi itd. ...

Anton Krušič,

krojaški mojster in trgovec
v Gorici

Tržaška ulica št. 16

v lastni hiši

in Tekališče Fran Jožefa št. 39.

Moja delavnica se nahaja v bližini slov. kmetijske šole.

Opozarja se gg. odjemalce, da je došla ravnokar velika množina raznovrstnega blaga najrazličnejših kakovosti iz avstrijskih in angleških tovarov

za vsak stan.

Posebno se priporočam cenjenim gg. učiteljem v mestu in na deželi.